საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა შეერთდით!

პარასკევი, 7 მაისი 1920 წ.

ერთობა

ფასი 3 მანეთი

ხელმოწერის ფასი: 1 თვით 75 მანეთი; ცალკე ნომერი 3 მანეთი. განცხადების ფასი სტრიქონი 5 მანეთი. მეოთხე გვერდზე 6 მან. სამგლოვიარო განცხადება ბრუნვებისა 150 მანეთი. განცხადებები არ ბრუნდება. რედაქცია და კანტორის მისამართი: კოჯორის ქ. № 18. გამოდის ყოველ დღე.

№ 101

ორგანო საქართველოს სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა ორგანიზაციებისა

№ 101

პარასკევს, მაისის 7-ს საქართველოს მწერალთა კავშირის საბჭოს თაოსნობით იმართება ტრადიციული

„პოეზიის დღე“

თფილისის პროგრამა

სახელმწიფო თეატრი

1. „პოეზიის ჰიმნი“—შეასრულებს ორკესტრი კ. ფოცხვერაშვილის ხელმძღვანელობით.
2. იგ. გომართელის სიტყვა.
3. ძველი პოეტები გრიმებში: აკაკი, ილია, ნ. ბარათაშვილი, გრ. ორბელიანი, რაფ. ერისთავი, არ. ერისთავი.
4. ქართველი პოეტების გამოსვლა.
5. ლექსთა თქმა: ნინო დავითაშვილი, ვერიკო ანჯაფარიძე და ვ. თუმანიანი და სხვ.
6. ქართული ლექსების რუსულ თარგმნებს წაიკითხავენ: სამხატვრო თეატრის არტისტები: ა. გურიელი, გ. კაპანაძე, ბერძენი და მცირეთეატრის სახელმწიფო თეატრის მსახიობი ნ. ხოდოთები.
7. კონცერტი: სახელ. თეატრის მსახიობნი: ვალ. დავითაშვილი შეასრულებს ქართული „ფიგარის“ არიას, ზიალი ივ. სარაჯიშვილი და ა. ინაშვილი იმღერებენ ახალ რომანსებს.

ქართული კლუბი

1. სიტყვა ამ. გარიჩავაძისა.
2. ტასო და ფანო აბაშიძის მონაწილეობით: „რაც არ მეძებდა არ მომძებნა“.

ვოდ. 1 მოქ.

3. პოეტების გამოსვლა.
4. კონცერტი.

სახალხო სახლი

1. სიტყვა—აკაკი პაპავასი.
2. „ქუჩის მეორე“, ვოდ. 1 მოქმ. მონაწილეობენ „სახალხო წრის“ მსახიობნი.
3. პოეტების გამოსვლა.
4. კონცერტი: დები თარხნიშვილების მონაწილეობით.

მუშათა ცენტ. კლუბი

1. სიტყვა: ვახტ. კოტეტიშვილისა.
2. ქართველ მსახიობთაგან: „გამარჯვებულებს არა სჯიან“, ვოდ. 1 მოქ.
3. კონცერტი დები თარხნიშვილების მონაწილეობით.
4. პოეტების გამოსვლა.

დასაწყისი საღამოს 8 საათზე. ბილეთები ამ თავითვე იყიდება კასაში.

დღის 12 საათზე ალექსანდრეს ბაღში გაიმართება „პოეზიის დღის“ დღესასწაული, რომელშიაც მონაწილეობას მიიღებენ თფილისის ამქრები, სასწავლებლები, ყველა ერის მწერლები. იმ დღისთვის გამოვა გაზეთი „პოეზიის დღე“. (ნ 2—2)

ღრმად დამწუხრებული მეუღლე ფენდუ შალვა ბითაძე აუწყებენ ნათესავთ, ამხანაგთ და ნაცნობთ, რომ კვირას, 9 მაისს კუკიის (წმ. ნინოს) სასაფლაოზე შუადღის 12 საათზე დანიშნულია წლის სამოქალაქო პანაშვიდი უდროოდ გარდაცვალებულის

რაფიელ ალექსის ძე ჩიხლაძის

სულის მოსახსენიებლად.

მეთაური რაიონული კოლექტივი აუწყებს პარტიის წევრთ და ამხანაგებს, რომ კვირას, 9 მაისს, დილის 11 საათზე, კუკიის წმინდა ნინოს სასაფლაოზე დანიშნულია რაიონული კოლექტივის თავმჯდომარის სახალხო ტრიბუნის

რაფიელ ჩიხლაძის

გარდაცვალების წლის თავზე სამოქალაქო პანაშვიდი. (ჩ. 2—1)

მეუღლე სამუელ (ბუშა) კუპრაშვილი, ღედა ბაცუნია (ბარბარე) გრიგოლის ასული დადეშქელიანისა შვილებითურთ, ლეილამთილი მინადორა ივანეს ასული კუპრაშვილისა შვილებითურთ ამით აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ შაბათს 8 მაისს დანიშნულია ორმოცი დღის თავზე

მარუსია (გულიკუნა) ლევანის ასული კუპრაშვილის

წირვა და პანაშვიდი ქაშვეთის წმ. გიორგის ეკლესიაში დილის 11 საათზე. (1515 2—1)

მუხლმოწყვეტილი ღედა ნილინტინა მეთოდის ასული ლეჟავასი, ძმა შენგერ ლეჟავა, დები გოგოლა და ფატია ლეჟავები, სიძე ილია მიქაძე აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობ მეგობრებს, რომ შაბათს, 8 მაისს სოფელ არაყვეთში მთავარმოწამის ეკლესიაში გადახდილი იქნება წლის წირვა და პანაშვიდი ტრაგიკულად დაკარგულის ახალგაზრდა სოციალისტის

დავით (დათიკო) დარისპანის ძე ლეჟავას

სულის მოსახსენებლად. (1513 1—1)

ღრმად დამწუხრებული მეუღლე მაკა, შვილები: სიმონ, ახალო და ვარლემ, რძლები: ქალიკო, ლიზიკო და კატო ცენტერაძენი, ქალიშვილები: სოფიო, მატო და გოგოლა, სიძენები: გიორგი, ილიკო და გაბრიელ და ფუფალა შალიკაშვილი ვერა გიორგის ასული მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთ და მეგობრებს, რომ სოფ. შემოქმედში (გურია) ხანგრძლივი ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა მათთვის ძვირფასი

ანდრია მახარებელის ძე ცენტერაძე

რომლის დასაფლავება მოხდება შაბათს, 8 მაისს სოფ. ახალშენის ეკლესიაზე (გურია). (1514 1—1)

პეტრე როსტომის ძე სურგულაძე გულითადი მწუხარებით აუწყებს თავის ნათესავებს, მეგობრებს და ნაცნობებს თავის ძვირფასი ძმის

ექიმი ირაკლი სურგულაძის

გარდაცვალებას. დაკრძალვის დღე შემდეგ იქნება გამოცხადებული. (1520—1—1)

დედა ქეთევან ზაქარიას ასული შვილებით, ბებია ანნა იოსების ასული შვილებით, ბიძები ილია, იოსებ და კონსტანტინე ზაქარიას ძენი მაყაშვილები თავიანთი ცოლშვილით, მამიდა თამარ ზაქარიას ასული თარხან მოურავისა აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ სამხედრო სასწავლებლებზე დაცემულ სამშობლოს ერთგულ მტრების მოგერიების დროს გმირულად სახელოვნად სიკვდილს ეწიათ იუნკერი

მიხეილ სოლომონის ძე მაყაშვილი

პანაშვიდი ყოველ დღე დილის 12 საათზე და საღამოს 6 საათ. სამხედრო სასწავლებლის ეკლესიაში. გამოსვენება იქნება 7 მაისს დილის 9 საათზე სამხედრო ტაძარში. დაკრძალვა სოფ. ლუხუმეთში თელავის მაზრა. (1519—1—1)

უსაზღვროდ დამწუხრებული გაუბედურებული ლუკა ბაბალე აველიშვილის და მოხუცი დიდედა ეკატერინე შამერიშვილისა აცნობებენ ნათესავებს და ნაცნობებს თავის ერთად ერთ ძვირფასი ქალის პირველ გიმნაზიის მეშვიდე კლასის მოწაფის

ნინოს

გარდაცვალებას. გამოსვენება მოხდება 7 მაისს, დილის 10 საათზე ხარფუხის წმ. ნიკოლოზის ეკლესიიდან, დაკრძალვა პეტრე პავლეს სასაფლაოზე. (1522—1—1)

კვირეული სალიტერატურო გაზეთი

„ცხრა მუხა“

გამოვა კვირას, მაისის 9 ს. (ნ. 1—1)

სასტუმრო

„ინტერნაციონალ“

თფილისში, თავისუფლების, მოედანსა და სოლოლაკის ქუჩ. კუთხეზე სახლი № 1.

გახსნილია ბათომში. სასტუმრო „პალასი“

მარიინის და ოლღინსკის ქუჩის კუთხეზე.

სასტუმრო „ინტერნაციონალში“ გახსნილია

პირველი ხარისხის სასადილო

კუხნა ევროპიული და ქართული განსაკუთრებით საცივი და ღომი. სადილები 1—5 საათამდის. სადილსა და ვახშმის დროს უკრავს სიმების მუსიკა ცნობილი

პიანისტი დავიდოვის მეთაურობით.

პატივისცემით მეპატრონე გრიგორი იოსების ძე დოლიძე. (1478 5—4)

ბათომის ქართველთა ეროვნული საბჭო

სთ ოვს საქართველოს რესპუბლიკის თემების გამგეობებს, თემებისა და რკინისგზის ადმინისტრაციას თავისუფალი აძლიონ იმ პირთა, ვისაც ეროვნული საბჭოს მოწმობებით თემიდან გამოაქვთ სანოვაგე ბათომში შესატანად. და აცნობებს საბჭოს წინაშე იმათი, რომლებიც თემებისა და ადმინისტრაციის აზრით ბოროტად სარგებლობენ ხსენებული მოწმობებით. საბჭოს მისამართი ქალ. ბათომი მარიინსკ ქუჩა № 48. (1160—16—12)

ფაშათა კომუნიზმი

აზერბეიჯანმა ფერი იცვალა. თვითრჩეულ მუსავატელების ნაცვლად, შავ-წითელი კომუნისტები წამოსკუპდნენ მის სათავეში. წამოსკუპდა სიტყვით „მუშათა, გლეხთა და ასკერთა“ მთავრობა. მაგრამ ნამდვილად კი ეს მუშების და გლეხების შემოცხადებული ჯაშუში ასრულებს ოსმალეთის მაგი და ბნელი ძალების პირდაპირი განკარგულებას.

მუშათა კლასი და გლეხობა—ზედის სიმბოლოა. ამ შავ წითლებმა კი პირველი სიტყვა, რომელიც თქვეს, იყო თმა. მერე ვისთან? თქვენ გგონიათ ბურჟუაზიასთან, ბიუროკრატიასთან, თავის ხალხის მტვლევლებთან? არა და არა. ეს ხომ ოსმალეთის ფაშების სასიკვდილო ლახვარი იქნებოდა.

მათ ირჩიეს ომი მეზობლებთან და პირველი მუქარა სომხეთს გაუგზავნეს. მერე საქართველოს. სომხეთს მოსთხოვეს ყუბან დატოვება—საქართველოსაც მოსთხოვეს ქედის მოხრა.

სიტყვით ებრძვიან თითქოს „ანტანტას“, საქმით ილაშქრებენ ამიერ კავკასიის დემოკრატიის წინააღმდეგ. ამიერკავკასიის დემოკრატიას არასოდეს არ გამოუჩენია ამაზე მეტი მტრული და მოღალატე მეზობელი. ვიდრე ბურჟუაზიულ-ფეოდალური მუსავატი უწევდა ანგარიშს დემოკრატიის სურვილებს და მშვიდობიანობის დარღვევას ერიდებოდა. კომუნისტების ბელადები კი ხალიფ-ფაშის შინაურებად იქცნენ და დაუყონებლივ ცეცხლის ალი დაანთეს.

და საქართველოს დღეს იძულებული თავდაცვა აწარმოვოს. ჩვენ აზერბეიჯანს არასოდეს არ დაგვიმტკიცებია თავს. არასოდეს მის წინააღმდეგ აგრესიული ზომები არ მიგვიღია. პირიქით იგი იყო პირველი ქვეყანა, რომელთანაც მეგობრული კავშირი დავდეთ, ტექნიკური დახმარება მივეცით, სახელმწიფოებრივ აღმაშენებლობაში ვშველოდით.

მაშასადამე საქართველოს მუშათა კლასს სურს მხოლოდ იმ შეუგნებელ და გაუნათლებელ მასსის იმედგება ეროვნებრივად და სახელმწიფოებრივად, რომელნიც აზერბეიჯანის ტერიტორიაზე სახლობენ.

დღეს კომუნისტების მუხანათური საქციელით და მაცდურობით, ეს ხალხი ჩვენს წინააღმდეგ მოდის, და ჩვენი წმინდა ვალია—ამ მოძალადეებს თავდასხმულს შესაფერი პასუხი გავსცეთ.

ბოილის ხიდთან და წითელ ხიდთან ფაშის აგენტების თავდასხმა ომის გამოცხადებულად.—ეს ჩვეულებრივ მეპავევი პოლიტიკა სინდისზე ხელაღებ ბელ მოწინააღმდეგის უნდა გრძნობდ და სამუდამოთ ამოკვეთილ იქნეს. ჩვენ არ გვაქვს სხვა მიზნები აზერბეიჯანში, გარდა მათი მოგერიებისა და ამ მიზნით უნდა მთელი ხალხი დადგეს ფეხზე. მხოლოდ ერთია საჭირო: გამონახვა ისეთი საზღვრების ამ მუხანათ მტრებთან, რომ შემდეგში ასეთი ვერაგობის განმეორება შეუძლებელი გახდეს.

და ჩვენ გვწამს, რომ საქართველოს დემოკრატია, რომელსაც არა ერთი და ორი შემოსეული მტერი მოუგერებია, ამ თათართა ბრბოებსაც უკან გააბრუნებს და საკუთარ ადგილს უჩვენებს.

ჩვენ ვიბრძვით მშვიდობისა და ზავისათვის, და ამ იდეის ერთგულად შემდგომ უნდა შევანანოთ თავიანთი ბოროტი საქციელი. ჩვენ ვებრძვით არა აზერბეიჯანის დემოკრატიას, რომელიც მოტყუებულია, არამედ ფაშებს და ოსმალთა აგენტებს, რომელნიც მათ აქეზებენ და იარაღით იყენებენ.

აზერბეიჯანის განწმენდა ამ ბოროტ სულდგმულებისაგან და მისი ჭეშმარ დემოკრატიის კალთაში დაბრუნება—აი ასეთია ჩვენი გზა. მშვიდობიანობის დამრღვევთა დასჯა და მტკიცე ზავის მოპოვება, ასეთია ჩვენი მიზანი.

და ამისთვის საქართველოს დემოკრატია არ დაიშურებს თავის ძალას და ენერგიას.

ჩვენი ჯარი და გვარდია ამ საპატიო საქმეს ემსახურება თავის სისხლით და ბრძოლით. მოქალაქენიც მათ ზურგს უნდა უმაგრებდენ ამ საშველო სახიცოცხლო ომში, თავის ტკბილი სიტყვით და გრძნობით ენერგიას უმატებდენ, თავის დახმარებით გამარჯვებას უადვილებდენ. ყოველგვარი ჯარისთვის. ყველანი თავ თავის ადგილზე!

„პოეზიის დღე“

დღეს, 7 მაისს, მწერალთა კავშირის თაოსნობით იმართება „პოეზიის დღე“. ჩვენი ქვეყანა, მთელი ჩვენი ხალხი დღეს ჩართულია სამშობლოს დაცვის საქმეში.

მტერი კარს არის მომდგარი, სამხედრო მოქმედება კიდეც დაიწყო და ჩვენი დემოკრატიის ყურადღება მის მოგერიებაზე მიპყრობილი. მაგრამ ჩვენი ხალხის განსაკუთრებული თვისება სწორედ იმაში მდგომარეობს, რომ მას ყოველთვის ერთ ხელში ხმალი სჭერია, მეორეში წიგნი, ერთი ხელით მტერი უგერებია, მეორით უშენებია. დღესაც ამ თვისებამ იჩინა თავი. რა არ დაატყდა ჩვენს ხალხს ამ უკანასკნელ წლებში, რამდენი მტერი არ ეტაკა ჩვენი ქვეყნის კედლებს, მაგრამ ჩვენმა დემოკრატიამ მტერსაც პასუხი გასცა და სახელმწიფოს შენების საქმესაც გაუწია ანგარიში.

ჩვენი დემოკრატია მეტადრე კულტურულ მუშაობას აქცევს დიდ ყურადღებას. არასდროს არ ყოფილა საქართველოში იმდენი კულტურულ-განმანათლებელი დაწესებულება, როგორც დღეს, და ამ დაწესებულებებში არას დროს არ ყოფილა ისე გაცხოველებული მუშაობა, როგორც დღეს, რომლისაც ხალხს ბუმბერაზული მუშაობა უნდება ქვეყნის დაცვისათვის.

ყველა ეს ჩვენი დემოკრატიის სალხსიცოცხლო ინსტინქტით აიხსნება: იგი გრძნობს, რომ თავდაცვის საქმე მხოლოდ მაშინ არის მტკიცე და მაგარი, როდესაც ხალხში გაქვს ისეთი ძვირფასი რამ, რის დაცვაც სიცოცხლის შეწირვად ღირს.

პოეზია კულტურის უძვირფასესი და უფაქიზესი დარგია. დღეს იგი ვერ დგას იმ სიმაღლეზე, როგორიც შეეფერება ჩვენი ხალხის შენებას და მოქალაქეობის დონეს. ეს ადვილი ასახსნელიც არის. მაგრამ ჩვენს მწერლობას მაინც აშკარად ემჩნევა ერთნაირი გზის ძიება, ჩვენი პოეზია დღევანდელ პროდუქტს განიცდის და ვეკი არ არის ის ვინც სწორ გზას და მხარში ამოუდგება ჩვენს პოლიტიკურს და მოქალაქეობრივს შემოქმედებას. ამ ძიებაში პოეზიას მხარი უნდა დაუჭიროს მთელმა ხალხმა, მთელმა დემოკრატიამ. „პოეზიის დღე“, მოუხედავად ფრონტზე მოქმედებისა და ფრონტისათვის მზადებისა, მაინც ღირსეულად უნდა ჩატარდეს.

პრესა

„ნორი-აშხატავორი“ (№ 26) მეთაურში სწერს შემდეგს:

„იმ წუთს, როცა სან-რემოს კონფერენციას გადაუწყვია ოსმალეთის ბედი იდიდი და გზადღება გამოუცხადებია თავის გადაწყვეტილება ოსმალეთის დელეგაციას, ანატოლიის ნაციონალისტები და ახალგაზრდა თურქები ცდილობენ გამოარკვიონ პოლიტიკური და სამხედრო ყოველთაზანდობის საშუალებით შეინარჩუნონ ძალა-უფლება და სულთანის მმართველობის დესპოტიური ფორმები. ამ მიზნით, ბოლშევიკური ლოზუნგის ქვეშ და „წითელ“ აზერბეიჯანის დახმარებით ცდილობენ აფეთქონ ის დემოკრატიული სახელმწიფოებრივი ორგანიზაციები, რომლებიც უშლიან მათ ამ პოლიტიკური პროგრამის განხორციელებას, სომხეთის და საქართველოს რესპუბლიკები. ეს საშინელი ხიფათი მეტადრე გადაუდებელია თვის თავზე სომხეთის მშრომელ ხალხს, რომელიც მოუწოდებდა ამიერ კავკასიის დემოკრატიას შეკავშირებულიყო კონტრ-რევოლუციონური ბნელების და ფაშების მცდელობას წინააღმდეგ. მაგრამ ამის შეგნება ძნელი იყო საქართველოს მშრომელ ხალხისთვის, რადგან მის ფიზიკურ არსებობას არ ემუქრებოდა დაუყოვნებლივი ხიფათი და რომლის წინააღმდეგაც სამხედრო მოქმედებანი ჯერ არ იყვნენ დაწყებული. დღეს ქართული პრესას განურჩევლად პარტიებისა, ძალიან კარგად შეუგნია მოსალოდნელი ხიფათი და ერთ ხმად მოითხოვს მთავრობისაგან უზრუნველყოს თავისუფლება და დამოუკიდებლობა და იწვევს მშრომელ ხალხს იარაღით ხელში დაიცვას ქვეყნის საზღვრები და ფიზიკური არსებობა ხალხისა.

ასე სომხეთის და საქართველოს დემოკრატიების პოლიტიკური გზები გადაიკვეთნენ ძალდატანებით ერთდება, რადგან ორივე რესპუბლიკა

დღეს

ფრანგული პრესის ცნობით პოლონელების მიერ კიევის აღების დროს ბოლშევიკებმა მათ 25 ათასი ტყვე დაუტოვეს.

ფინეთსა და ბოლშევიკებს შორის საზავო მოლაპარაკება შესწყდა.

ბოლშევიკებს და მათ მოწინააღმდეგეთა შორის ბრძოლა სწარმოებს, კიევიდან ჩრდილოეთით 70 ვერსის დაშორებით.

გენერალური შტაბის ცნობით ხრამის ხიდთან ბრძოლა გრძელდება. დანარჩენ ფრონტებზე სიწყნარეა.

დებს საშინელ ხიფათის წინ და საბედისწერო ბრძოლის წინ.

[illegible]

თვალებში[illegible] საშწუხაროა ის, რომ დღესაც, როდესაც ბოლშევიზმი [illegible] „საშხრეთის" [illegible] ამ წერილშიც და წინა წერილშიაც ეს გაზეთი [illegible] „საზღვრის

*) იხ. „პრავდა" № 274, 1919 წ. 6 [illegible]

*) იხ. „პრავდა" № 49—1920 წ.

საფრთხეზე გაიძახის და ვერ იქნა დაჯერება [illegible] ბოლშევიკების იმპერიალიზმის შესახებ [illegible] „დაშნაკელები" [illegible]

[illegible] იმპერიალიზმი. მაგრამ ამ იმპერიალიზმის [illegible] „დაშნაკცუტიუნს" და ამით აიხსნება მისი [illegible].

კომუნისტურ ჩრდილო კავკასიაში

(დასასრული).

პარტიათა შორის დამოკიდებულება.

აქ სრულიად არ მინდა ვწერო რუსეთის კომუნისტური პარტიის დამოკიდებულება დანარჩენ ევროპის სოციალისტურ პარტიებისადმი. მკითხველისათვის ალბათ გამორკვეულია, რომ დღეს [illegible] კომუნისტები ამ [illegible]

[illegible] („сочувствующіе коммунистамъ") [illegible]

[illegible] „Потише Лонга!" [illegible]

მოსკოვის სამხატვრო თეატრის გასტროლები

(„ძია ვანია" ა. ჩეხოვისა).

მაისის 4 და 5 [illegible] ა. ჩეხოვის პიესა „ძია ვანია" ერთი იმ პიესათაგანია, რომელზედაც აღიზარდა მოსკოვის სამხატვრო თეატრი. ამ პიესის დადგმამ იგი აიზიდა თავის [illegible] „ჩეხოვის თეატრის" სახელი [illegible]

[illegible]

გაზეთ „პრავდის" 9 მარტის ნომერში ამხ. ლენინის გამოსვლაზე მოთავსებულია წერილი შემდეგი სათაურით: „Первое выступленіе меньшевиковъ въ Московскомъ совете". და ამ წერილში ვინ იცის რამდენი არ ნათქვამი სოციალ-დემოკრატიის, მარა ეს ჩვენთვის არც თუ ისე საყურადღებოა, [illegible] კომუნისტებს, [illegible] „რომ ლენინი, კოლჩაკი და დენიკინი მოსწრაფედ მოსკოვისკენ, [illegible]

[illegible] „фракція московскаго совета" [illegible]

*) იხ. „პრავდა" № 49—4 მარტი 1920 წ.

*) იხ. „პრავდა" № 53—9 მარტი 1920 წ.

[illegible] ჩვენ არ [illegible] ბურჟუაზიულ პრესაზე, ამაზე [illegible] მარა თვით კომუნისტური გაზეთები [illegible] სოციალ დემოკრატიულ პრესას. თუ მან [illegible]

[illegible] კომუნისტური „Изв. Цент. Исп. Ком" № 46 და აქ ვკითხულობთ შემდეგ ცნობას: [illegible]

[illegible] „Не сметь своего сужденія иметь" [illegible]

[illegible] „Известія Новороссійскаго Революціоннаго Комитета" [illegible]

*) იხ. „Известія Всерос. Исполн. Ком Сов Раб. Кр Казач и Красноармейскихъ Деп." № 46—29 თებერვალი.

[illegible]

„ძია ვანია" [illegible]

ლ. [illegible]

მღელვარე რუსეთი.

ჩვენ გაკვრით ავღნიშნეთ რუსეთის ქალაქებში მღელვარება, დაცემული ბუნებისა და ძალთა-გაწყვეტილების შიგ და კომუნისტური ძალების მოძრაობა გარეთ. მკითხველისთვის აშკარაა, რომ ყოველ საზოგადოებრივ მოძრაობას თან ახლავს გამარჯვებაც და დამარცხებაც და ამის თანაზიარად ამ იდეალისთვის მომქმედი ხალხი ხან მხიარულია, ოდეს საწადელს გამარჯვებას, ხანაც მღელვარეა—იდეალს დამარცხებას. მე ვნახე დამარცხებული დენიკინის ლაშქარი, ვნახე მთელი გუბერნიებიდან აყრილი ხალხი, რომელნიც გარბოდნენ და არც იცოდნენ თვით საით გარბოდნენ. უიმედობა, საერთო გლოვა და სიკვდილის სიახლოვე იყო აღბეჭდილი მათ სახეზე, დამარცხებულ ხალხს თან (დევდა დამარცხებული უსიხარულობა. მაგრამ მე მიყვარდი წინადღეებს გამარჯვებულთა ბანაკში და მით უმეტეს მათ ხელში ქონდათ მუშათა კლასის წითელი დროშა, დროშა ჩვენი მამის ვალისა, ბატონიშვილი იმედისა, უკეთესი მერმისისა.

და ხომ გაიმოგზაურათ, ამხანაგებო, გამარჯვებას ბრძოლის ველზე, ყურანით, დაუსრულებელი სიმღერით და დროშების ფრიალით შეხვდა მტრის მიერ მიტოვებულ ადგილებში. დამარცხებულ მტრის ძალებზე მაშინ თქვენი გამარჯვებული დროშა ფრიალებს, მარა ეს მე ვერ ვნახე გამარჯვებულთა ბანაკში. ოცდა და ხუთი დღე ვიყავი ამ წითელ, გამარჯვებულ ძალებთან და ერთი სიმღერა, ერთი მხიარული გაძახილი, გამარჯვების ძლიერი ხმა მე არ მესმინა.

მოწყენილი, სამარისებურად შეკუმშული, დაღალული და მღელვარე გამოიყურებოდა ყოველივე ამ დაწყებულ, ცეცხლით დამწვარ და შიმშილით შეწუხებულ მიდამოებში. და ამ ქალაქის უკმაყოფილობა მე ყოველ მოქალაქის სახეზე, ყველ გაჭირვებულ მცხოვრებზე დავინახე და არ შემეძლო არ ვიგრძნო ახლოს გამარჯვების დაუსასრულო.

დიახ, რუსეთი საშინელი სამარის კარებთან მიაცვენა, ხოლო მისი დაქანცული, დაღლილი რუსი მოქალაქე და მით უმეტეს დაღლილი გლეხი ეძებს ახალ ხსნას, ეძებს იმ „პატრონს“. და ამ პატრონს გლეხი მოუთმენლად ელოდება, წინადღეებში, რომლებიც შეურაცხყოფს, მარა „დემერთი დადის, მიუტოვებს უკეთესს, კიდევ გამოიჩენდება რუსის ხალხს“.

და ამ საერთო გულთაში დაღლილი გლეხი მიდის ტაძარში. მე ვნახე ხალხით სავსე სალოცავები და ვინ იცის რამდენ მათგანს ქონდა გულზე წითელი ლენტი რამდენი მათგანი თუ ნამდვილი კომუნისტი არა, ყოველ შემთხვევაში „კომუნიზმის თანამგრძნობი მაინც იქნებიან“.

მერე რა აქვს საერთო ამ გულებთან სიცოცხლით სავსე საქართველოს მუშათა კლასს, რა აქვს საერთო მუშათ მღელვარე, მორჩილს, მარა ხან გამოღვიძებით მეტყველს და რაზმინის ხასიათის რუსის გლეხს ჩვენ გლეხკაცობასთან, რომელიც ქმნის და არ ანგრევს, სწავლობს და არ ივიწყებს.

ჩვენ ორი სხვა და სხვა გზაზე ვდგავართ. ჩვენ გვიხმობს სიცოცხლე და სასიცოცხლო ძალით ცოცხალის სიტყვით, რუსეთში კი თავისი თავისუფლება მოკლა და გლახ მის ახალგაზრდა, გლეხს პროცესის ბევრი აჯანყებული და ასი ათას შეიარაღებულ ხალხის სახით დადის რუსეთის ყოველ კუთხეში.

ჩვენ თანაგრძნობით მღელვარე რუსეთს, მარა თვით ვერ გავხდებით მღელვარე, ვინაიდან ძლიერია ჩვენში სიცოცხლის ინსტინქტი.

ამხანაგებო! ამ სიცოცხლის დასაცავათ ყველამ რევოლუციონური ფრონტის სადარაჯოზე! დასდევს ლევ არ სთელებოთ, იხსენი შენი თავისუფლება, შეინახე შენი სამშობლო ხელიდან არ წაგართვან შენი წითელი დროშა!

ვინ დაიცავს საქართველოს?

ეს კითხვა ბევრჯერ დაუსვამთ ჩემთვის ყუბანში და შავი ზღვის გუბერნიაში.

— ხალხი—იყო ჩემი პასუხი.

— არა—ამბობდენ კომუნისტები—ხალხი ჩვენია, ჩვენ მიგვყვებიან, თქვენ მხოლოდ დამცველი რაზმი დაგიცავთ, თქვენ მხოლოდ „განკუთვნილი ლორდები—გვარდიელები“ მოგეშველებიან.

მარა იშვიათად სადმე იყვნენ კომუნისტები. საქართველოდან დაბრუნებული კომუნისტები ამბობდენ:—საქართველოს შიგნიდან ვერ აფეთქებთ, რამოშველს ჯერ ქვეყანაში ჯერ არ ნახული „ორბიტა“, ვინც ჩვენ გარეთ მყოფ ღებს მტებში მიგვაწოდებენ, თვით ქართველი კომუნისტების იმედი კი ნაკლებათ გვაქვს.

და მართლაც, კომუნისტების მოლაპარაკების ერთ ქვირაში გამოირკვა, რომ საქართველოს აფეთქება შიგნიდან შეუძლებელია, ქართველი ხალხი არ მიყვება რუსეთის ბნელეთის პარტიას, ხალხის განთავისუფლების მოციქულებს. ამა გადახედეთ ვინ იყვნენ პირველ მაის კომუნისტების აგიტატორები? გარდა თითო ოროლობი ყველანი სომხები, ან რუსები—უცხოეთიდან მოსული პირები. კიდევ მეტი, სანხედრო საწავლებლებში ჩვენ ჯარისკაცებზე დამცემი მარტო

კომუნისტები აღმოჩნდენ, რომლებიც ყველანი უცხოეთიდან მოსულან.

მერე ამ ხალხმა უნდა აგვიშენოს ჩვენ კომუნისტური საქართველო?

არა, ქართველი მუშა და გლეხი ყველა ამ ნაძირალებზე უფრო ძლიერათ გრძნობს თავს სოციალიზმისთვის მოზრდილად, ვინემ მუგაროვის მოწაფეები, რომლებსაც ხელში ცეცხლიანი მუგაზი უჭირავთ. ქვეყანას უპირველეს დაწვას, მაგრამ ჯერ მხოლოდ თავისი ქოხი, თავისი ქვეყანა ამოწვავს.

ჩვენ არ გვინდა დავსწვათ ჩვენი დარიბული ქოხი, ჩვენ ეს ქოხი გვიყვარს. და დღეს, როცა ოსმალეთის უფსკრულთან ერთად მიგვდგომია რუსული კომუნიზმი და ჩვენ ქვეყანას სამი მხრით თავს არტახებით ალყა აქვს შემორტყმული, ყველამ განსაკუთრებით უნდა შევსძახოთ:

— საქართველოს დაიცავს ხალხი! ეს ხალხი უკვე იცავს მას დღეს. ყარაიაზის მინდვრებზე ქიზიყელ ფუშას ადერბეიჯანელი ჯარები უკვე შეხვდენ ჩვენს ჯარსა და გვარდიას ბრძოლაში. ხშირი ქარქაშიდან ამოღებულია, სის ხლი უკვე დაიღვარა, საქართველოს სოფლები და ქალაქები ფრონტებზე მიეშურებიან. არც ერთი სარკმელი, არც ერთი პეპელტანა ჩვენი ქვეყნის იარაღიც არ უნდა დარჩეს უფრო, ვინაიდან ჩვენ იარაღიც გვიკრავს საშინელი მტრები და საქართველოს მზეს დაბნელება თუნდ ერთი უცხო შავი სხივის შემოჭრაც.

მუშებო, გლეხებო, ყველა მშრომელნო! სადარაჯოზე, არ იგვიანოთ, იხსენით თქვენი თავისუფლება, იხსენით თქვენი წითელი დროშა რუსის ტყვეობისაგან.

ჯარისკაცებო, გვარდიელებო! ჩვენ გაგიმარჯვებთ, ვინაიდან ჩვენი თოფები და ხანჯლები თავის ფოლადის ყნით ელაპარაკებიან მთელ ქვეყანას პატარა საქართველოს კულტურისთვის დიდ ბრძოლაზე. ევროპის მუშათა კლასი ჩვენთან არის. ჩვენი წითელი დროშა მ ლლა ფრიალებს ჩვენი მებრძოლთა ძალებით ახალ სძირკველს ვუყრით ახალ საქართველოს.

მხნეთ, გაბედული გულით, სავსე იმედით, დაუღალავი ენერგიით და სა ქართველოს ბუნების თან შეუვალ გამარჯვების იმედით მოგიწოდებთ:

წინ!

ამხანაგი.

საქართველოს და საბჭოთა რუსეთის
შორის დიპლომატიური მიწერ-მოწერა.

ა. წ. 7 მარტს საქ. საგარეო საქმეთა მინისტრმა ევგ. პ. გეგეჭკორმა საგარეო საქ. სახალხო კომისარ ჩიჩერინისაგან მიიღო ნოტა, რომელიც თავის დროზე საინფორმაციო განყოფილებამ გამოაქვეყნა. ამ ნოტის საპასუხოთ საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრმა ჩიჩერინს თოთხმეტ აპრილს შემდეგი ნოტა გაუგზავნა: მოსკოვი, საგარეო საქმეთა სახალხო კომისარს ჩიჩერინს: 29 თებერვლის თქვენ მიერ გამოგზავნილი ნოტა, რომელიც 7 მარტს მივიღეთ, არის წინა ნოტების გამეორება და მას საგანგებო პოლიტიკის ხასიათი აქვს. საქართველოს მთავრობა იძულებულია ხაზი გაუსვას მას რომ საბჭოთა მთავრობის საქართველოს წინააღმდეგ ასეთს გამოსვლას არ შეუძლია ფეხსუხოს რუს და ქართველი ხალხის ინტერესებს და იგი ხელს არ შეუწყობს ამ ორი ძმურ ხალხის ერთმანეთთან დამოკიდებულების დამყარებას. საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა სრულიად გარკვევით აცხადებს, რომ იგი მთელი თავისი ძალით მიისწრაფის ამ დამოკიდებულებათა დამყარებისკენ და თუ სახალხო კომისართა საბჭოს სურს იგი. მაშინ აუცილებელია მან სათანადო ნაბიჯი გადადგას. საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა, როგორც სუვერენული სახელმწიფო, მზათ არის საზავო მოლაპარაკების შესდგეს. სიტყვა რუსეთის საბჭოთა მთავრობას მიეცენის, 1920 წ. 14 აპრ. № 1967. საგარეო საქმეთა მინისტრი გეგეჭკორი.

21 აპრილს ჩიჩერინს შემდეგი შინაარსის მე-2 ნოტა გაუგზავნა: მოსკოვი. საგარეო საქმეთა კომისარს ჩიჩერინს. ჩვენამდე მოსული ცნობის თანახმად წითელ ჯარებს ებრძანათ დაიჭირონ გაგრის ოლქის მდ. მზიმთამდე. საქართველოს მთავრობა ამ გვარ ბრძანებას სთვლის საბჭოთა მთავრობის მიერ საქმის ნამდვილი მდგომარეობის არ ცოდნის შედეგათ ჩვენი რესპუბლიკის დასავლეთ ნაწილში გვიკავია ჩვენი ისტორიული და სტრატეგიული საზღვარი გაგრის ოლქში. იგი დრო, როდესაც მოხალისენი შეეცადნენ ჩვენს ჯარს დახვედეს მდ. ბზიბს აქეთ, მაგრამ საქართველოს ჯარებმა მდგომარეობა ბრძოლით აღადგინეს საბჭოთა მთავრობის ზემო აღნიშნული ბრძანების ცხოვრებაში გატარება საქართველოს რესპუბლიკის წინააღმდეგ სამხედრო მოქმედება და დავების მომასწავებელი იქნებოდა.

შეეცნობინა რა ამას, საქართველოს მთავრობის სახელით, იმედს გამოვთქვამთ, რომ ბრძანება სათანადოთ შეიცვლება და არ იქნება გადაღებული ნაბიჯები, რომლებიც დაამტკიცებს საბჭოთა მთავრობის მტრულ განწყობილებას საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მიმართ, რომელსაც არასოდეს არც ერთი მტრული ნაბიჯი არ გადაუდგამს საბჭოთა რუსეთის წინააღმდეგ. № 3257. საგარეო საქმეთა მინისტრი ევ. პ. გეგეჭკორი 21 აპრილი 1920 წ. ამ ნოტის საპასუხოთ გეგეჭკორმა ჩიჩერინისაგან შემდეგი ნოტა მიიღო. თელეგრამში მისკვირდნენ საგარეო საქმეთა მინისტრს გეგეჭკორს 24 აპრილი. საბჭოთა მთავრობას ოდნავადაც კი არ სურს საქართველოსთან ომი და არც აპირებს ძალით შეიჭრას მის მიდამოებში.

ვტოვებთ რა გადაწყვეტილად საკითხს, რომელიც თქვენ მიერ ნაწოლებ ადგილის „გაგრის ოლქს“ ეხება, გთხოვთ შეგვატყობინოთ თქვენის აზრით სად გადის ამ ოლქის საზღვარი. წითელი არმიის ადგილობრივ სამხედრო სარდლობას დავალებული აქვს თქვენ სარდლობასთან ერთად გამოარკვიოს საკითხი იმ ხაზის შესახებ, რომელზედაც წითელი ჯარი არ უნდა გადავიდეს. ვაცხადებთ რა უარს, ჩვენი ჯარის საქართველოს მიდამოებში შეყვანაზე საბჭოთა მთავრობა იმავე დროს მოელის, რომ საქართველოს ტერიტორიაზე უკან დახეულ თეთრგვარდიელთა ჯარის ნაწილები არ იქნება დაშვებული. იმ შემთხვევაში, თუ ისინი საქართველოს ტერიტორიაზე გამოჩნდენ, მათ იარაღი უნდა აჰყაროთ და დატყვევებული იქნენ. საბჭოთა მთავრობა პირველად ყოვლისა მოელის თქვენგან დენიკინის სამხედრო ძალებთან დამოკიდებულების საკითხის გამორკვევას. ჩვენ ვიცით საქართველოს ტერიტორიით სარგებლობის ამბავი მოხალისეთა ჯარის ნაწილის მიერ, რომელიც საბჭოთა ჯარის შემოტევისგან თავს შველოდა, და თავრიდის ნახევარ კუნძულზე გადასვლას იმზადებდა. ნებას ვაძლევთ ჩვენს თავს მოგაგონოთ, რომ ყველა ჩვენ მიმართ თავში თქვენი მთავრობის მიმართ, ჩვენ ყოველთვის დაჟინებით მოვითხოვდით პირველად ყოვლისა დენიკინის ძალებთან თქვენი დამოკიდებულების გარკვევას. სამწუხაროდ იგი ჯერაც არ არის გამორკვეული და ჩვენ იძულებული ვართ ხელახლა მოგმართოთ თქვენ წინადადებით გვიპასუხოთ ამ კითხვაზე და ამ ქვ ძოთ განმარტება მოგვცეთ დენიკინის შეიარაღებულ ჯარის ნაწილებზე მიერ თავისი ოპერაციისათვის თქვენი ტერიტორიით სარგებლობის შესახებ. აგრეთვე გამოგვირკვევლად რჩება საკითხი სხვა სახელმწიფოებთან დამოკიდებულების შესახებ, რომელთა სამხედრო ძალებსაც შეუძლიათ მიზნათ დაისახონ წითელი ჯარის ოპერაციების ზურგის შეშლა და მათ წინააღმდეგ შეტევითი მოქმედების დაწყება. გვეცნო რა თქვენი რადიო-დეპეშით თქვენს წინადადებას საზავო მოლაპარაკების დაწყების შესახებ, საბჭოთა მთავრობას პირველად ყოვლისა სურდა გაეგო—რით იქნება იგი უზრუნველყოფილი იმისაგან, რომ სხვა სახელმწიფოთა სამხედრო ძალები, რომელთათვისაც თქვენ მან შეგრეული პირობა საბოლოვოდ შებოჭილი არ იქნება, არ ისარგებლებენ ამ სახელმწიფოების შედეგათ შექმნილ მდგომარეობით რათა მოქმედების მოსაწყობათ, რომელიც საფრთხეზე ზიანს მიაყენებს საბჭოთა რუსეთის რესპუბლიკის მდგომარეობასა და ინტერესებს. საგარეო საქმეთა სახალხო კომისარი ჩიჩერინი.

ამის საპასუხოთ ჩიჩერინს შემდეგი ნოტა გაეგზავნა: „მოსკოვი. საგარეო საქმეთა სახალხო კომისარს ჩიჩერინს. კმაყოფილებით გაეცნო საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა თქვენს განცხადებას, რომ საბჭოთა მთავრობას ოდნავაც არ სურს საქართველოსთან ომი და არც სცდილობს მის საზღვრებში შეჭრას. სამწუხაროთ, საბჭოთა ძალაუფლების ცენ მთავრობის კატეგორიული განცხადება სრულიად ეწინააღმდეგება კავკავში და ბაქოში მყოფ საბჭოთა მთავრობის წარმომადგენლების საქართველოს საწინააღმდეგო ამგვარათ სამტრო გამოსვლებს. როგორც მოგეხსენებათ საბჭოთა მთავრობის რაზმმა ზარბაზნებით რიოჯის გადასვლაზე გადმოიარა საქართველოს საზღვარი და შემოიჭრა თეთრ-წყაროს გარის მაზრაში, მეჯის და პეტრის შემდეგ საბჭოთა ჯარმა იჭიდან დაიწყო, რომ დაატყვევა საქართველოს მისია, შეეწყვეტა რკინის გზის მოძრაობა, ხელში ჩაიგდო საქართველოს ორთქლმავლები და მოძრავი შემადგენლობა. მოსალოდნელი საბჭოთა ჯარის მიერ ჩვენს საზღვრებთან გადმოლახვის ინციდენტის თავიდან ასაცილებლად და თქვენი შეკითხვის საპასუხოთ აუცილებლად მიგვაჩნია გაცნობოთ, რომ საქართველოს რესპუბლიკის ჩრდილოეთი საზღვარი იწყება შავი ზღვიდან, გადის მდ. მეხადირზე, შემდეგ მეხადირის სათავეებიდან პირდაპირ ხაზით მიემართება ჩრდილოეთით კავკასიონის ქედამდე შემდეგ ქედით კასრის ხეობამდე. კასრის ხეობიდან კავკასიის ქედის წყალგამყოფი ხაზით დარიალის ხეობამდე და მასში აღნიშნული საზღვრის ხაზი გადის მდ. თერგზე ალექსანდროვის ხიდის წინ ორი ვერსით დაშორებულ წერტილთან. შესრულების შესახებ გთხოვთ დეპეშით შემატყობინოთ. № 2981. ხელს აწერს მთავარი სარდალი კვინიტაძე, რ. სამ. საბჭოს წ კურსკი, რევ. სამ. საბჭოს შტაბის უფროსი ლებედევი.

თითო კავკასიის ქედამდე შემდეგ ქედით კაზარის ხეობამდე, კაზარის ხეობიდან კავკასიის ქედის წყალ გამყოფი ხაზით დარიალის ხეობამდე და მდინარე თერგზე ალექსანდროვის ხიდის წინ ორ ვერსით დაშორებულ წერტილზე. რაც შეეხება თქვენ მიერ აღძრულ საკითხს საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე დენიკინის ჯარისადმი დამოკიდებულებას ვაცხადებ, როგორც წინა ნოტებში, რომ ის ყოველთვის იყო განმარტებული მოხალისეთა ჯარის დაარსების მომენტიდან მის დაკვდომამდე. საქართველოს მთავრობა მასთან პერმანენტულ ომის მდგომარეობაში იყო და არც ერთხელ ჰქონდა მასთან შეტაკება, როგორც ხმელეთზე, აგრეთვე ზღვაზე. ეს იცის მთელმა ქვეყანამ, არა ერთხელ ყოფილა იგი გამოცხადებული თვით დენიკინის ბრძანებაში და ეს საერთოთ ცნობილი ფაქტი საბჭოთა მთავრობისათვის რათ არის საეჭვოთ, გაუგებარია. მოხალისეთა ჯარის დარჩენილი ნაწილი, რომელიც თურქის ოლქიდან, რიცხვით 8000 კაცი საქართველოს საზღვრებში შეიჭრა, დაუ ხანის იარაღ აყრილი და დატყვევებულია. შემდეგ, საბჭოთა მთავრობა ვერ აღნიშნავს ვერც ერთს შემთხვევას საქართველოს მტრულ გამოსვლების შესახებ საბჭოთა რუსეთის მიმართ. საქართველოს არას დროს არ იყო და არც შეიძლება ყოფილიყო საბჭოთა რუსეთის წინააღმდეგ მტრული მოქმედების ბაზათ.

საქართველოს დემოკრატია ბრმა იარაღათ ყოფნას ჩვეული არ არის. საქართველოს მომავალი ნაბიჯები საბჭოთა რუსეთის მიმართ სრულიად განსაზღვრული იქნება საბჭოთა რუსეთის საქართველოსადმი დამოკიდებულებით, რუსეთის მიერ საზღვრის განცხადებით, რომ იგი საქართველოს დამოუკიდებლობას აღიარებს და ამ ნიადაგზე საზავო მოლაპარაკების დაწყებით. კიდევ ვიმეორებ, რომ სიტყვა საბჭოთა რუსეთს ეკუთვნის 29 აპრილი, 1920 წ. № 3561, საგარეო საქმეთა მინისტრი გეგეჭკორი.

3 მაისს საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრმა მოსკოვიდან მიიღო კავკასიის ფრონტის საბჭოთა ჯარისადმი გამოცემულ ბრძანების შემდეგი ასლი: მოსკოვი, 3 მაისი, 1920 წ. საგარეო საქმეთა კომისარმა ამხ. ჩიჩერინმა მიიღო საქართველოს მთავრობის ნოტა პროტესტით ჩვენი ჯარის საქართველოს ტერიტორიაში რიოჯის გადასვლაში გარის მაზრაში შესვლის გამო, და აგრეთვე ბაქოში რუსის სამხედრო ძალების მიერ საქართველოს მისიის დაპატიმრების. გამო. მე ვბრძანებ: პირველი—დაუყოვნებლივ ფრონტის ჯარებს მოთხოვნილება, რომ ამიერიდან არსად არ გადავიდენ საქართველოს საზღვრებზე, თუ არ ერთი შემთხვევები იყო, მაშინ ჩვენმა ჯარმა უკან და ხიოს. მეორე—გამოარკვიეთ ბაქოში საქართველოს მისიის დაპატიმრების საკითხი და თუ იგი მართლა იყო დაპატიმრებული, სასწრაფოდ გადაიღეთ განკარგულება მათ განთავისუფლებისათვის. მესამე—მომავალში საქართველოს საზღვრების გამოსარკვევად საზავო ხელშეკრულებით—საქართველოს ჩრდილოეთის საზღვარი უნდა ჩაითვალოს შემდეგი ხაზი, რომელიც შავი ზღვიდან გადის მდინარე მეხადირზე, შემდეგ მეხადირის სათავეებიდან პირდაპირ მიემართება ჩრდილოეთით კავკასიის ქედამდე.

ოპერატიული ცნობები გენერალურ შტაბისა
(6 მაისი)

გაგრის, მათთმისა და არდაგანის ფრონტებზე მდგომარეობა უცვლელია. ლორეის რაიონში სიწყნარეა. ხრამის ხიდთან ბრძოლა გრძელდება, როგორც სჩანს მტერს მნიშვნელოვანი დამხმარე ძალა მოუვიდა. ყაზახის ფრონტზე და რიოჯის რაიონში სიწყნარეა.

დეპეშები
(საქართველოს დეპეშათა სააგენტო)

6 მაისი.

საკომისიო სამხედრო.

განსაკუთრებული ხაზით.

მოსკოვი 6 მაისი საბჭოთა რუსეთი, რომელმაც მაზ ოთ დაიწყო პოლონეთთან მტკიცე ომი და მტკიცე ზავის შეკვრა ბურჟუაზიულ პეტლიურასთან და თანამშრომლობის ნიადაგზე, ეხლა იძულებულია იარაღით დაიცვას პოლონეთის მთავრობის ბოროტი სურვილებისგან. და დაინიდ იქნა რესპუბლიკის ყველა შეიარაღებული ძალთა მთავარსარდლობასთან და ევროპელ სახელმწიფოთა პოლონეთის მშრომელი კლასის წინააღმდეგ ბრძოლისათვის ძალებისა და საშუალებათა განსაძლიერებლად განსაკუთრებული საბჭო, რომლის შემადგენლობაშიც უნდა შევიდნენ როგორც სამხედრო, აგრეთვე პოლიტიკური მოღვაწენი. ეგულებიან გამოძახება და ყოველმხრივი განხილვა იმ ზომებისა, რომლებიც თავის დროზე უნდა იქნეს მიღებული ბრძოლის ამგვარ საშუალებათა დასაგროვებლად, რომელიც უზრუნველყოფს დროში გამარჯვებას უზრუნველყოფს განსაკუთრებულ საბჭოს თავმჯდომარეობა ევალება ა. ბრუსილოვს საბჭოს წევრებად დანიშნეს: შტაბ გენ. ა. ა. პოლივანოვი, გენ ვ. ნ. კლემბოვსკი, და სხვები.

სამხედრო ცნობა

მოსკოვი. 5 მაისი. იგუმენის მიმართულებით ჩვენმა ნაწილებმა მდ. ბერეზინის მარცხენა ნაპირზე, დაბა ბერეზინის ჩრდილოეთით გადმოსული მტრის ნაწილები უკუაგდეს. მდ. პრიპეტის შესართავთან ჩვენმა ნაწილებმა კიევიდან, ჩრდილოეთით 70 ვერსის დაშორებით, დნეპრის მარჯვენა ნაპირზე, სასტიკი ბრძოლები.

ფინეთი და საბჭოთა რუსეთი.

რუსეთ ფინეთის საზავო კომისიის უკანასკნელ სხდომაზე რუსეთის დელეგაციის წარმომადგენელმა, დაინახა რა რომ ფინები დათმობაზე არ მიდიოდენ და ეს კი უნდა ფილდ აგრძელებდა მოლაპარაკებას, შემდეგი განცხადება გააკეთა: თითქმის ორი კვირის მოლაპარაკებამ სამწუხაროდ არაფერი შედეგი არ მოგვცა. რუსეთის დელეგაციამ უნდა აღნიშნოს: ყველა ცდამ, რომ მეორე მხარე როგორმე გვეიძულებინა ჩვენთვის ყოვლად მიუღებელ პირობებით ზავის პირობების უარის თქმაზე, უშედეგოთ ჩაიარა, რადგანაც არავ გვეშურს მოლაპარაკებით გაჭიანურება და რადგანაც ფინეთის დელეგაციის მიერ წამოყენებული პირობებით ზავის პირობები ამტკიცებენ იმ საზღვრებს, რომლებიც პირობებით ზავის შესახებ მოლაპარაკების დაწყებამდის შეიძლებოდა წარმოედგინა, ამიტომ რუსეთის დელეგაცია იძულებულია დროებით შესწყვიტოს მოლაპარაკება და წავიდეს მოსკოვში რესპუბლიკის სამხედრო რევოლუციონურ საბჭოსთან პირდაპირ მოლაპარაკებლად.

ზარაზეული ცნობები

ისპანიის მეფემ დატოვა ახალი კაბინეტის შედგენა დაავალა.

პოლონელების მიერ კიევის აღების დროს ბოლშევიკებმა მათ 25,000 ტყვე დაუტოვეს

ოკეანის ზღვათა გადაცვლა იმავე მდგომარეობაშია. მთავარ ხაზებზე სამუშაოზე დაბრუნებულია 15 პროც. არ მოსულა. დანარჩენ ხაზებზე ეს რიცხვი ბევრად ნაკლებია.

ახალი ამბები

დღეს, საღამოს სრულ 6 საათზე დანიშნულია საქ. ს.-დ. მ პ. ცენტრალური კომიტეტის მორიგი სხდომა

— ჯარების აღლუმი. გუშინ თფილისში სამხედრო ტაძრის გალავანში ასპინძის ომის 150 წლის თავის აღსანიშნავად გაიმართა ჯარების აღლუმი, რომელსაც ხელმძღვანელობდა გენ. ოდიშელიძე. აღლუმი მიიღო მთავარ სარდალმა გენ. გ. კვინიტაძემ, რომელსაც თან ახლდა მთავარი შტაბის უფროსი გენ. ზაქარიაძე, სამხედრო მინისტრმა სიტყვით მიმართა ჯარს, რომლის სიტყვასაც ჯარისკაცები ალტაცებით მიეგებენ და „ვაშ“-ით ძახილით დაფარეს. აღლუმის გათავების შემდეგ ჯარის ნაწილები მწყობრით, გაემართნენ თავიანთ ყაზარმებისაკენ. აღლუმს აფარებული მაყურებლები დაესწრენ, რომლებიც ტაშით და საერთო აღფრთოვანებით ხვდებოდენ მხედრობას და მთავარ სარდალს.

— 26 მაისის დღესასწაულისათვის. დამფუძნებელ კრების ხელოვნების კომისია შეუდგა საზეიმო მოწყობას 26 მაის დღესასწაულისათვის.

— თფ. სახელმწ. უნივერსიტეტის სტუდენტთა საყურადღებოთ. უნივერსიტეტის გამგეობა შემდეგს აცხადებს: როგორც სამხედრო აღრიცხვის ფურცლის გამოცემაზე, ზოგიერთი სტუდენტი ჯერაც არ გამოცხადებულა სამობილიზაციო პუნქტებში. ვაცხადებთ ყველა სტუდენტთა საყურადღებოთ, რომ ვინც უწყვეტლად და ორი დღის განმავლობაში არ გამოცხადდება სამხედრო აღრიცხვის ფურცლით, იმის გარდა, რომ კანონის მიხედვით პასუხისგებაში მიცემული, დათხოვნილიც იქნება უნივერსიტეტიდან.

— მგზავრი ცაბელის ოჯახობა აცხადებს საზოგადოებას, რომ დეიდის ლოიკონურის მიერ დაბეჭდილი და გამოცემული მისიკე (დოლომბერიძის) სურათის შემოსავალი თითქმის ცაბელის ოჯახის სასარგებლოთ ყოფილ დანიშნული, სინამდვილეში მოკლებულია და ეს არც არავის დაუვალებია მისთვის.

— მუშათა კოოპერატივ „ვარდისნიშნის“ გამგეობა იწვევს თავის წევრებს პარასკევს 7 მაისს საღ. 7 საათზე ამორჩეულ კომისიის კრებას. კომისიის კავშირი განია პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოს მიერ ამორჩეულ კომისიასთან სახელოვნო დამოკიდებულების გამორკვევა და სხვა.

კ რ ე ბ ე ბ ი.

დღეს პარასკევს საღამოს 5 ს. სახელმწიფო უნივერსიტეტის 2 აუდიტორიაში ამხ. ვ. ნოზაძე წაიკითხავს მოხსენებას „კაპიტალი“-ს გაგება თავებიდან.

არამიანცის სახლის ჩამორთმევა

29 აპრილის სხდომაზე მთავრობამ დაადგინა:

1) მიხეილ ივანეს ძე არამიანცს იძულებით ჩამოერთვას სახელმწიფოს საკუთრებად მუშათა სასახლისათვის მთავარ ფუძენში, რუსთაველის პროსპექტზე № 17 (ქუჩის №) მდებარე მამული ქალაქის ადგილობრივი № 95—96—97 მასზე აგებულ ეკვს სართულიან შენობით, მიწა ზომით 432 ოთხკ. საჟენი, შემდეგ საზღვრებში: ჩრდილოეთით მამული თუმანოვებისა, დასავლეთით—რუსთაველის პროსპექტი, ჩრდილოეთით—მამული აბაშიძისა და სტამბის შესახვევი, სამხრეთით — ნინოშვილის ქუჩა; სახლი 1918 წლ., მარიამობისთვის 27 განა იყო შეძენილი ორას ოთხმოცდა თხუთმეტ ათას მანეთად (295.000 მ.ნ.).

2) აღნიშნულ მამულის საფასურად მ ნ არამიანცს მიეცეს 2.950.000 მ.ნ.

3) გადაიდოს შრომის სამინისტროს განკარგულებაში 100.000 მან. ამამიანიდან ფული დ ნ მე 2 მუხლში აღნიშნულ თანხის ნაწილის გადასახდელათ.

4) დაევალოს შრომის სამინისტროს წარმოადგინოს მთავრობას დასამტკიცებლათ პროექტი ამ მამულის გამგეობისა.

პირველი მაისი
პროვინციაში.

ნატანების რაიონის მრავალრიცხოვანმა მიტინგმა მოისმინა რა მოხსენება ცენტრის კომიტეტის წარმომადგენლის გრ. კვალიაშვილის პირველი მაისის და ჩვენი სახელმწიფოს დღევანდელი მდგომარეობის შესახებ, მიტინგი ერთხმათ მიესალმება დამფუძნებელ კრებას და თვით იმის პროლეტარიატს, მიტინგი ფიცს სდებს, რომ ჩვენი დემოკრატიული დამოუკიდებელი სახელმწიფოს დასაცველად იბრძოლებს უკანასკნელი სისხლის წვეთამდე.

რუისის რაიონის სოფლების მშრომელი ხალხი სოფელ უძლევის მთელი ქვეყნის მუშურ-ალმა მხნეობა რაზმების მოწინავე ლაშქარი—პროლეტარიატს და უეჭველ გამარჯვებას. ამასთანავე, მოისმინეს რა მოხსენება სამშობლოს საზღვრებზე შექმნილ მდგომარეობის გამო გამოცხადებულ მობილიზაციის შესახებ, მიტინგი ერთხმად აღუთქვს მხარი დაუჭიროს მთავრობას მტერთან ბრძოლაში, რისთვისაც ყველა დამახსოვრებული მებრძოლი ფრონტზე გავიდნენ, მხოლოდ შინ დარჩენილი გაასხეკანცენ შრომის უნარს და ჯარში გაწვეულ ამხანაგების ოჯახებს დაეხმარონ მუშაობით და მით ბრძოლის ველზე გასულ ამხანაგ ოჯახებს შეუმსუბუქებენ მდგომარეობას.

ურეკითის (გურია) თემი დღესასწაულ დღეს მრავალრიცხოვან დღის პირველ მაისს. მასთან ეცნობა რა საქართველოს რესპუბლიკის დღევანდელ მდგომარეობას, ფიცს სდებს მთავრობისა და დამფუძნებელ კრების წინაშე, რომ ის მათთან იქნება უკანასკნელ სისხლის წვეთამდე. ხალხი მობილიზაციის სიამოვნებით გაუხდება.

საფრანგეთის მდგომარეობა

საფრანგეთის მდგომარეობისა და საფრანგეთის სამსახურის შესახებ პარიზიდან შემდეგს იწერებიან:

ომის შემდეგ საფრანგეთი საშინლად დამარცხებული არის, თუ დავუკვირდებით დანგრეულ ადგილების ნიშნებს. ჩრდილოეთი საფრანგეთისა სრულიად განადგურებულია და მისი აღდგენა, უკეთესს შემთხვევაში, რამოდენიმე წელს მაინც მოითხოვს. საფრანგეთის ინდუსტრიის ერთ-ერთი ნაწილის იმედი აქვს; ინგლისი ნახშირში საზღვარგარეთ ფულებს, და ვერძით საფრანგეთს, არაჯერ მეტს ახდევინებს, ვიდრე საკუთარ მეშახტეებს. ამავე დროს შრომის ნაყოფიერება და თვით ფრანკის ფასი წლის განმავლობაში მეტათ დაეცა; მოთხოვნილებებმა კი იმატა. ამბობენ ცხადია, რომ საფრანგეთს დღეს უფრო მეტი შემოაქვს საზღვარგარეთიდან, ვიდრე გააქვს ამან გ მოიწვია ფრანკის კურსის დაცემა: დოლარი უკვე 14 ფრანკზე მეტი ფასობს. ცხოვრება პარიზში 4—5 ჯერ გაძვირდა.

ასეთმა მდგომარეობამ, ცხადია, შესაფერი გავლენა იქონია სწავლა-განათლების საქმეზე. უნივერსიტეტები და

[illegible]

...ონს ომისათვის 3000 მლ მასწავლებელი შეუწირავს, რაც ემზნევა როგორც უნივერსიტეტს, ისე სახალხო სკოლას; 2) საფრანგეთი დღეს ძალზე ცუდ საგარეო-შინაურს და ეკონომიურ პირობებში ცხოვრობს. ეს პირობები სახალხო განათლების, სასკოლო რეფორმების საქმეს ძალზე აფერხებს.

პროფესიონალურ კავშირებში

ლითონზე მომუშავეთა კავშირში.

ლითონზე მომუშავეთა პროფესიონალური კავშირმა შემდეგი განცხადებით მიმართა ქალ. თბილისის პროფესიონალურ კავშირთა საბჭოს სეკრეტარიატს: „ლითონზე მომუშავეთა პროფესიონალური კავშირის გამგეობის პრეზიდიუმი ამითატყობინებს სეკრეტარიატს, რომ კავშირს არავითარი დამოკიდებულება არ აქვს იმ პირებთან, რომელთაც პირველ მაისის დღესასწაულის დროს, ავტომობილებზე ლითონზე მომუშავეთა კავშირის პლაკატებთან ერთად გამოჰფინეს პლაკატები მთავრობის საწინააღმდეგო ლოზუნგებით. პრეზიდიუმის წევრებმა სთხოვეს დემონსტრანტებს მოეხსნათ ან ჩვენი კავშირის პლაკატი ანდა სხვა პლაკატები. ჩვენს თხოვნას დემონსტრანტებმა ყურადღება არ მიაქციეს, პირიქით, ცემაც კი დაგვიპირეს. გამგეობის პრეზიდიუმი მოვალედ სთვლის თავს შეატყობინოს ყველივე ეს სეკრეტარიატს და აუწყოს, რომ კავშირი იბრძვის პასუხისმგებლობას იმ ამხანაგების შესახებ, რომელთაც კავშირის დროშა გამოიყენეს ჩვენ სურვილების წინააღმდეგ და ჩვენ დაუკითხავად".

ს.-დ. პარტიაში

ბორჯომი. 29 აპრილს შესდგა ბორჯომის ს. ს. დ. მ. პარტიის კოლექტივის და მოწინავე ამხანაგების შეერთებული კრება. განსარჩევი იყო შემდეგი საკითხები: 1) 23 აპრილის კოლექტივის ზოგიერთი წევრების და მოწინავე ამხანაგების კრების ოქმის დამტკიცება...

[illegible]

მუშათა შორის

ნავთლუღი. 3 აპრილს შესდგა საერთო კრება ხორცზედ მომუშავეთა მუშებისა, თავმჯდომარეობდა ამხ. ს. ბერძენიშვილი. დღის წესრიგში იყო: 1) მოხსენება მომენტზე, 2) კოოპერატივის შესახებ. 3) მიმდინარე.

მოხსენება მომენტზე გააკეთა ამხ. ბერძენიშვილმა. კრებამ ერთი ხმით მიიღო რეზოლუცია, რომელიც საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მდგომარეობაზე და გამოიტანა შემდეგი დადგენილება: ჩვენ, ხორცზედ მომუშავეთა მუშები სავსებით ვუძღვნით საქართ. დემოკრ. რესპუბლიკის მთავრობას ნდობას და მოვუწოდებთ მას სასტიკად მიიღოს ყველა იმ პირების წინააღმდეგ, ვინც ეცდება ჩვენი დემოკრატიული რესპუბლიკის შელახვას და ჩვენ კი ვიცით ყველგან მის წინაშე, რომ ვიზრუნებთ მის მიუხედავად, რომ ეს არის ჩვენი მტერი და ჩვენც ვიცნობთ მას...

[illegible]

მლ. ვანი პ. ბოკერია.

პროვინცია

ხამტრედია (ქუთ. მაზრა). 29 აპრილს სამტრედიის მუშათა კლუბში ამხ. გიორგი დუმბაძემ გააკეთა მოხსენება—დღევანდელ მომენტზე. მოხსენება შინაარსიანი იყო. ოპონენტებმა გამოვიდნენ ესერები, რომლებმაც დაიწყეს ჩვეულებრივი ლაპარაკი. მაგრამ მათი კრიტიკა, როგორც ყოველთვის, ეხლაც უნიადაგო გამოდგა და კრებამ ერთხმად იწონა ამხ. გიორგის წინადადებას. 30 აპრილს მოხსენებას აკეთებს ამხ. ვანო კუკაბიძე, იმავე კლუბში საერთაშორისო მდგომარეობაზე, რასაც კრება სიამოვნებით ისმენს. 2 მაისს გაიხსნა წინა კვირის კონფერენციის გაგრძელება...

[illegible]

...შიათა კლუბში გამართა ფუფსია წარმოდგენა მდგომარეობის სცენის მოყვარეთა. წარმოადგინეს „პაიკოტი" გოგიასი. ამხ. ალექსანდრე კორძაიამ წარმოდგენის წინ წაიკითხა ლექცია პირველ მაისის მნიშვნელობაზე.

ხევ. ხვარია.

პასუხად ბ-ნ სილოვან ხუნდაძეს

„სახალხო საქმე"-ს 21 აპრილის ნომერში (808) ბ-ნ ს. ხუნდაძე ქვეწერი სიტყვებით გაგვიმასპინძლდა. რაშია საქმე, რამ გააბრაზა ეს პატივცემული გვამი?

გაზეთ „ერთობის" მე-77 ნომერში ჩვენ გაკვრით შევეხეთ ბ-ნ ხუნდაძის სახელმძღვანელოს—„ილია ჭავჭავაძე" და აღვნიშნეთ ამ წიგნაკის ტენდენციურობა და ნაკლი. იმ შენიშვნაში ვაწერდით, რომ ბ-ნი ხუნდაძე ერთხელ კიდევ იმეორებს იმ ყოვლად შეუწყნარებელ ჭორს, თითქოს ილია ჭავჭავაძე სოციალდემოკრატების წყალობით მოკლეს. ჩვენ განსაკუთრებით იმიტომ დავეჯახეთ ბ-ნ ხუნდაძის წიგნაკს, რომ მოზარდი ნორჩ თაობას ასეთ შეუწყნარებელი და ბოროტმოქმედების სიცრუეს აწვდიდა...

[illegible]

...ლისთვის ასეთი შენიშვნა გაუკეთებია: „მოუშალეთ ფეხქვეშ". რომ შეგვცოდებით, მოთაც შავს დღეს გაგვითენებდა.

დასასრულ საინტერესოა ერთი რამ: მე პირადად ვხედავ, რომ კაცი 35 წელი მასწავლებლობდა და ასე ქუჩურად ილანძღებოდეს! ეს დალოცვილი „უჩასტკის" ბოქაული რომ ყოფილიყო ამდენ ხანს კიდევ პო!.. ახლა კი რა გვეთქმის?

ვარლამ ხურიძე.

რენერ. დაქირის მიმართ

გასულ წელს თბილისში მოკლეს ბოროტმა ადამიანებმა ჩემი შვილი სამსონი. როგორც მისმა ამხანაგებმა, აგრეთვე უშიშროების საზოგადოებამაც მაშინვე გაიგო, რომ მკვლელობას ხასიათად არ ჰქონია არც პოლიტიკური საბაბი, არც, მით უმეტეს, პირადი მტრობა ფულის ანგარიშებით გამოწვეული. მკვლელობა რომ რომანიულ ნიადაგზე მოხდა, ეს უკვე ყველამ იცის.

ახლა ზოგიერთი მკვლელთაგანი უკვე დაპატიმრებულია. საქმეც გამოძიებაშია, ამ დროს მახვის კოლექტივი დებულობს ჩემს შვილთან „ტრამვაიზონში ყოფილი მუშების" ხელმოწერილ წერილს, სადაც აუწყებენ, რომ სამსონ მდინარაძე ტრამვაიზონის მუშებმა მოჰკლეს იმიტომ, რომ მან ფულები შეუჭამა მუშებსა და სხ.

სამსონ მდინარაძესთან ტრამვაიზონში მყოფ მუშებს (1917—18 წ.) ვსთხოვ მაუწყონ გაზეთის საშუალებით მართალია თუ არა. ამასთან ერთად, ვსახოვ...

[illegible]

...შვილს, ირაკლი ფრეშაძეს, იულიანე ჭანტურიშვილს, ბიქტორ ჭელიას, პორფირე მეხუზლას და ბ. გუნიას,—თუ მათ იციან რამე ამ საქმის შესახებ, აღიმაღლონ ხმა.

პატივისცემით გაბო მდინარაძე.

განცხადებანი

ჟუილურზ მველ, ხელოვნურად გაკეთებულ კარგ ღირსების

კბილებს

ლიდ ფასებში. პეტროპავლის ქ. № 3, პალდფურტი, კუთხილან მეორე პალიზადი, ქვემო სართული მარცხენა მხარე.

(1506 8—1)

ექიმი

ნ. ლ. ცერიაშვილი

იღებს ქალურ და სახეთი სნეულებათა ავადმყოფებს ყოველ დღე შუადღე 1—2 და საღ. 4—5 ჩერქეზოვის ქუჩა № 22 კუთხე ტერენგენეს ქუჩისა.

(1825—25—2)

ექიმი

ზოლოიმის იხარის მე ჯაფარიძე

იღებს ქალისა და შინაგანი სნეულებათა ავადმყოფებს დილით 12—2 ს. საღ. 5—7 ს. მელიქის ქ. № 5.

1803—25—2)

ექიმი ა. დ. კეკელია

სპეციალურად: სიფილისი („606" და „914") ვენერიული და კანის სნეულებანი. ავადმყოფების მიღება ყოველდღე დილით 9—11 და საღამოთი 4—6 საათამდე. მისამართი: მიხაილოვის პროსპექტი № 116, სასტუმრო „ნიუ"-ს მოპირდაპირე. ტელ. 14—28.

(1843 25—1)

თბილისში

პროფესორი დოქტორი მედიცინისა

ვ. ა. მოსეშვილი

გადავიდა გორკის ქუჩაზე ა. ი. არგუტინსკის სახლში, № 5, ქაშვეთის ეკლესიის ახლოს, ალექსანდროვის ბაღის პირდაპირ. მიღება შინაგანი და ნერვების სნეულებებით ავადმყოფთა დილით 12—1 ს., საღამოთი 5—8 საათამდე.

(1837—25—1)

ექიმი

კ. ნ. მარტანოვი

სპეციალურად კანისა და ვენერიული სნეულება (სიფილისი „606" და 914 შეშხაპუნება). მიღება: დილით 8—9 საათ. საღ. 5—7 საათ. სერგიევის ქ. № 9, გუდოვიჩის ქუჩის კუთხეზე, რუსთის გზის სამმართველოს მოპირდაპირე.

(1828 25—2)

ოზურგეთში

ექიმი აბაშიძე

ღებულობს ავადმყოფებს შინაგან სენით: ციებ-ცხელების, გულის, კუჭის და ნერვების პლევრის ბაქტერია „ტუბერკულინით" და „ფოსფაცელით", ვენერიული: სიფილისი და მისი შედეგები—„914" და „606" შეშხაპუნებით. ქ. სიამაშვილის სახლში.

(კუპ. 336.)

კბილის ექიმი

ე. თ. დორის-მეღიქოვი

ჯიბლაძისა

და მისი ასისტენტი მ. ა. დოლიძე იღებენ კბილით ავადმყოფებს: აკეთებენ მელითონურ კბილებს, ასწორებენ უსწორმასწორო კბილებს. ავადმყოფებს მიიღებენ დილის 10—2 საათ. და საღ. 4—6 საათ. ანას ტასოის ქუჩა № 13. ტელეფონი 3—63.

(24—5)

ექიმი

ნიკოლოზ მახვილაძე

იღებს განსაკუთრებით შინაგან სნეულებით ავადმყოფთ ყოველ დღე საღამოს 4—6 საათამდე. მისამართი: მიხაილოვის ქ. № 11, ზემელის აფთიაქის მახლობლად.

(1255 48—5)

ექიმი

გენრიხ იხაიხ მე ჭოლოხი

ღებულობს ყურის, ცხვირის და ყელის სნეულებიან ავადმყოფებს დილით 1—2 ს. საღ. 4—7 ს. პლეხანოვის პრ. № 76 (მიქელის), ტელეფონი 7—38.

(1304 25—2)

მედიცინის დოქტორი

ივ. ღუდაძე

სიფილისი, ვენერიული და კანის ავადმყოფობა, მიღება საღამოს 4—7 საათ. მერნიკოვის ქუჩა, სახლი № 3, ბინა № 5. პლეხანოვის პროსპექტის შესახვევში.

(1259—24—5)

ექიმი მ. ა. შაფრანი

სპეციალურად სიფილისი და მისი შედეგები (შეშხაპუნება „606" და „914") ვენერიული (ტრიპერი) და საშარდე ორგანოების სნეულებანი. ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე დილის 8—11 და საღამოს 5—8 საათამდე. ქალების 4—5 ს. კვირაობით მხოლოდ დილით. მისამართი ოლღას ქუჩა № 33.

(1288 25—3)

დოქტორი

გ. გ. მებრაგიანცი

შინაგან ავადმყოფობა—ქლექი და სულის. იღებს ახალ რენტგენ-ელექტრო კაბინეტში. გამოკვლევა და წამლობა სხივებით. მემუთაევის ქ. № 23, ტელეფონი 7—92, მიღება ყოველ-დღე 9—12 ს. და საღამოს 6—8 საათამდე.

(1350 25—1)

ექიმი

ი. ი. ჭეიშვილი

იღებს სპეციალურად: სიფილისით (შეშხაპ. 606—914) ვენერიულ და საშარდე ორგანოთა სნეულებიან ავადმყოფთ ყოველ დღე დილ. 9—11 ს. და საღ. 5—7 ს. დიდუბისავრის ქუჩა № 72, ალექსანდროვის საავადმყოფოს პირდაპირ.

(1224—ო.)